

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus »Fejérmegyei Napló a vobis institutam ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. Nándor grófhoz, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak:
Egészévre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
 Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
BILKEI FERENCZ.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent-István-tér 1.
 Egyes számok kaphatók: Rotter I., Weisz H. és Krausz V. tözsdéjében.

Kereszt a homályban.

Lehetetlen, hogy ne a márcziusi ifjak jussanak eszünkbe.

1848-ban is így volt.

A sötétség, a hatalom erőszakos önkénye fogva tartotta a lelkeket, lenyűgözte, bilincsbe verte a szellem szabadságát. S mikor a szabadság szellőjének fuvalma megérintette a sziveket, mikor, mint virág az éltető nap csókjára hevén kattan burkából, végighangzott a hazán:

Talpra magyar . . .

Rabok legyünk, vagy szabadok? . . . megdobban a haza szive, mint egy villámos áram rezgett végig a nemzet testén:

Rabok legyünk, vagy szabadok,
 Ez a kérdés, válasszatok . . . ?

Híába állott ott a börtönőr csörgő bilincseivel, rozsdás kulcsaival, a nemzet szinte elbűvölve ébredt fel a nehéz mély álomból s zúgott, zengett, menydörgött széles e hazán, a magyarok ősi hazáján:

A magyarok Istenére esküszünk,
 Esküszünk, hogy rabok tovább nem leszünk.

És szabadok lettek, kivivta az ifjuság egymaga azt, a mire a bölcs öregek csak félté aggódással mertek gondolni.

Most is úgy valánk.

A keresztény szellemet elsikkasztották. Ismétljük: az ősi keresztény szellemet, a

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCZÁJA.

A rózsza és a fülemüle.

— Románéz prózában. —

Fojtóan sütött a nap, vakító arany fény ömlött el a légen, a minaretek karsu tornyai ott rezgett a forró déli napsugár — aztán átsurrant a kerti házikó csavart háncrestélyán, s mint könnyűvérű szerelmes, futtában érinté a levélkék bársony felületét . . . De ez csak ügyes esel volt tőle. Keresett valamit s míg a levélkék édesen megremegeve hajlongtak előtte, az előbbi árnyék helyén termett s már megtalálta, a mit keresett. Megállott, s a déli napsugár sohasem langyuló melegségével hosszan, forrón, égtőn csókolgatva nyugodott a csak nemrég kinyitott rózsza piros szirmain. De a levelek észreveszik a hadi esel, s most boszut lihegnek a szerelmes napsugár felé, fejüket rázzák . . . a mámor tündezett, oltalmukba veszik a rózsát a elkergetik a tolokodó szerelmezt.

Jaj neked, kis rózsza, a nap éltet, de el is hervaszt s azonfelül csapodár udvarló. Egy nap száz kelyhen pihen, üdül . . . ne higgy neki! ha üdeség és ifjuságod eltűnt, rád se néz többé.

Oh! — sóhajt a rózsza — itt a feledés árnyékában pusztuljak el? Csalfa sugár, neked ki nem nyílok! — De hát senki se gyönyörködjék bennem?

A rózsza szomorkodott, a nap letűnt, a

mely 900 esztendőn keresztül vezetett ezt a nemzetet, mint Mózes népét a világító oszlop a sivatag uttalán utain, azt a szellemet lassan, lopva, mint mikor a tolvaj éjjel legbecesebb kiöntéstől akar benünket megraholni, orvul elidegenítették birtokunkból. Egy idegen szellemet ültettek helyére, a kozmopolita szellemet, a melynek nincs Istene, nincs hazája, a mely ott telepszik le, ott títi föl sátorfáját, a hol legkönnyebben hozzáfér a jogos, régi tulajdonos verejtékkel szerzett munkájához. Ez dominál, ez grasszál ma mindannyiunk fölött. Ez rontotta meg erkölcsünket, ez tör be a családi élet szentélyébe, ez idegenítette el a régi, igazi magyar, csontig-velőig becsületes közvéleményt, ez az a szellem, a mely egy félszázad előtt, ott a márcziusi ifjak mozgalmában még görnyedt háttal, ravaszul csillogó szemekkel ólálkodott a gset után s esze ágában sem volt részt kérni abból a magasatos mozgalmából, a mely a szabadság, egyenlőség és testvériség eszméiben csirázott. Vagy — ne mondjuk ezt — kért, titkon sóhajtott utána, de csak azért, hogy üzletet csináljon belőle, hogy sátorfáját ott tithesse fel, hogy az ősi magyar szellemet ott lopja meg, a hol azelőtt nemesen, erősen virágzott, hogy oda súlyosza le, oda nyomorítsa, a hol most van.

Csörgetik körülöttünk a börtönörök lánczaikat, a rozsdás — vagy ne mondjuk

minaretek karsu csucsa már nem tündökölt a fényben, sötét fátlyolt vont rájuk az esti szürkület, a rózsza szivében epedve, lehajtá fejcskékjét. Már-már andalgó szender környezte, mikor a hold felemelkedett és bus sugarával elindult a felhőtlen, sötétek égen. Az esti szellő, e pajkos gyermek, kidörzsölte szeméből az álmat s szokott sétájára készül. Lám, ma még egészen üres a tarisznyája, lusta volt, egész nap aludt, most ki kell pótolnia, a mit elmulasztott. A holdsugárral karol fogva bejárják az egész földkerekséget, előttük nincs tilalom; leszállnak az odaliskok alabastrom nyakára, megcsókolják érintetlen, piros, dagadt ajkukat, s aztán: ucezu! tovább mennek, átsurrannak az ezüstös, titokzatosan suttogó habokon, melyek érintkezésükre kitarják puha, csipkés karjaikat . . . ucezu! s megint messze vannak. A rózsza levelek között halk suttogás támad, bájolóan hajlongnak a szerelmes csirógatásra, melylyel nekik a holdvilág és az esti szellő hizeleg . . . most . . . most megrezzen a félig elszenderült rózsza szivecskéje . . . mily hang! . . . ó, mily fájdalom rezg benne . . . s mégis, mily édes, bü-bájos! Miről zeng? . . . Szeretett és szeretett, csak rövid idő még — ugy szólt az ének — s a kis énekest visszaviszi könnyű szárnya kedves hazájába — rózsájához. Mily régen volt, hogy látták egymást, öt idecsatolta a dél csábító fénye, s ő elhagyta a gyengéd fehér rózsát északon, hogy faj a szive utána, de hisz már nem tart soká, csak hirt vár a

nem rozsdás — fényes aranykulcsaikat, a melyekkel a keresztény szellemet a kozmopolitizmus fénytelen, levegőnélküli börtönébe zárják.

S az ifjuság, a márcziusi ifjuság, a szabadság magasatos eszméinek lelkes ifjusága meggyűlölte a börtön penészes levegőjét, meggyűlölte fekete lelkü börtönőreit, a kik csak azért szegődtek a nyakára, mert busás fizetés az ára táradásuknak.

Rabok legyünk, vagy szabadok . . .
 S az ország szive megdobbant, végigrezgett.

De mondjuk ki bátran: ez az ország megromlott, ez az ország erkölcsében tönkre van téve. Van-e itt még idealizmus? van-e itt még érzék a fennkölt eszmék iránt?

Most érezzük, most látjuk, most tudjuk, hogy mi az, midőn a zsidóság hatalmába kerülte a sajtót, hogy a szerkesztőségekbe egy-két ember kivételével mennyi keresztetlen lérfu grasszál. Ez a sajtó rontotta meg a magyar közszellemet.

Volt-e, lehetett-e, nemesebb tiszteletreméltóbb kérése egy ország ifjuságának, mint mikor azt mondja:

Adjátok vissza hitünket, adjátok vissza erkölcsünket, magyarok és keresztények akarunk lenni, őseink is azok voltak, megutáltuk a kozmopolita irány dögletes levegőjét, adjátok vissza a keresztet, a hitnek, az erkölcsnek szimbolumát, ne

szellőtől és napsugártól, visszatér hozzá s vége lesz bánatuknak, fájalmuknak . . . megint egyesülnek, megint kibékülnek . . . hisz szerették, még most is szeretik egymást.

A déli piros rózsza még jobban lekonyítja fejcskékjét . . . Ó, ennyire szeretetni! — könny rezg a bársorj szirmokon.

A nap már magasán áll, a rózsza felébred, azt álmodta, hogy az énekes közelében közönti a reggelt. S im — álma teljesült, mert a dal kis művésze ott himbálódzott a rózsza-ágon. Szótlanul bámulta a csodaszép piros rózsát. Tekintete majd az ég kékjén repült végig, mely forrón fénylett felette — majd a rózsza pirján akadt meg, mely szerelmet lehelte feléje! Fény és szerelem. — Miből volnál szív, mely nem lángolnál, nem indulnál meg fényben, szerelemben!?

A rózsza az énekes keblére simul: — Ó kedvesem, dalolj csak nekem, dalolj! Ne, ne mond, hogy csak egyet tudsz szeretni, hogy dalod csak neki szól, hogy itt csak egyszer daloltál, csak egyszer és utóljára . . . eldaloltad a válás fájalmát s a viszontlátás örömét.

Az énekes szomorúan bőlintott fejével. . . de a rózsza kábító, szenvedélyes suttogása elbűvölte. »Csak egy napig . . . csak egy napig maradj még itt, látod aztán már ugy sem látlak többé! A te rózsád már talán elfonnyadt, letört, vagy már mást örvendeztet illatával . . . Felüldíted, felélesztetted, magadhoz lánczolóld-énekeddel? Azt hiszed? Mily szerencsés ő, bir téged . . . maradj nálam, ó maradj egy napig, s még egy

csak akkor mutassátok meg az embereknek, ha a bíró ítélőszéke, a börtön ajtaja előtt áll, hanem legyen nekünk, a magyar ifjuságnak ideálunk, mert rája függött az igazság, Isteni Vértanúja.

Ki kérte ezt?

Talán a néppártiak? Mint ezt a zsidó sajtó egyértelműleg a füleinkbe zúgta? Nem. A katolikusok csupán? Nem. Katolikusok, protestánsok, kálvinisták egyaránt, a kik keresztívizet éreztek valaha homlokaikon. Velük szemben a Centrál-körházban csoportosult, gyűlésezett a másik tábor, a melyről volt bátorsága egy liberális lapnak, a valánikor ellenzéki, most már talpnyaló kormányparti Budapesti Hírlapnak annyit megjegyezni — a jobbára nem keresztény ifjuság (helyesebben ifjuság).

Tehát nyíltan láthatunk, a márcziusi napfény terjeszt már annyi világosságot, hogy megláthatjuk, kik küzdenek itt egymással: keresztények és zsidók.

Magyar hazám! van-e még agyadban annyi lélek, szivedben annyi véresepp a nemes őseidből, hogy kérdést tudsz tenni: Melyik szellem kell?

Ez a kérdés, válasszatok.

A hatalom, a mely 48-ban, márczius 15-én meghunyászkodott a magyar ifjuság lángbuzgalma, nemes törekvése mellett, most börtönörnek szegődött, gyalázatot hozott a keresztény.

Ugy lopták ki az egyetemről azt a keresztelt 30 év előtt s most a márcziusi ifjuság becsülettel jogaiba akarja visszahelyezni, most megbotránkozva vetik rája a követ.

Szégyen és gyalázat ez Magyarországra és vezetőire. A hol ezeknek a sirjai egykoron dombornilni fognak, a hol ez a vad szellem egykor diszes gránit oszlopokat fog emelni, ott nem fognak leborulni az unokák és nem fognak áldó imádság mellett szent neveket emlegetni, hanem átkot fognak zúgni azokra, a kik bérbe adták, elgeitelték a keresztény, magyar szellemet. Még egyet.

A magyar tudomány egyetem élen

napig . . . nem dalolsz! — ó, mert szivedben hullámanak az érzelmek . . . Már enyém vagy, enyém, ne, ne énekelj hát . . . szeress! —

A csalogány nem dalolt, hanem szeretett, elkábította a déli rózsza bűvös illata, magához édesgette a rózsza bájos pirja . . . még egy napig, — csak egy napig!

A napsugár meghozta az üzenetet, odafenn már minden zöldel, tavaszi szellő játszadozik a fák lombjával, már csak a fülemülét várják. A lepkek egész serege szálldogál az illatos léghen: menj, már csak te hiányzol! — Még egy napig! — sugja a rózsza, s az énekes marad, de már nem talál annyi élvét a rózsza odaadásában. Most a szellő is megérkezik, az elámitott énekes megrázkódik, ó, várnak rá s a fehér rózsza elenyészik, ha nem siet.

Piros rózsza, déli rózsza, élj boldogul! — Csak egy gondolat viszi tovább, előree, hazája felé, a gyengéd rózsához, mellyel együtt, egy bukorban növekedett.

Nem tárad el, már semmi sem csábítja el, átszeli a léget apró szárnyaival, hol is találja még szenvedő kis rózsáját — végre, ó itt van! Megtalálta . . . Jaj de ez haldoklik s a kis énekes bánata dalban ömlik ki. Dalol neki a jövő boldogságról, az örök szereléről, de a rózsza már nem hallja esküjét, ígéreteit, mert szeme már örökre lecsukódott.

Másnap megrepedt szívvel találták a kis énekest a magas bukor tövében.

Bajmóci.

ma aranykeresztes apát áll. Kisfaludy Árpád Béla, a régi magyar család sarja a hatalom szolgálatában áll. Sietett elrendelni, hogy a kereszték "szételjenek" a távolítottassanak. "Azután gondolatához folyamodott, hogy a keresztényeket kiküldesse vagyis kizárja az ország keresztény szellem első hírnekeire.

Im! itt van, a mit az autonómia hiányában nélkülözünk kell. Így van az, a ki püspöki székbe vágyik, az "apostolok" utódának méltóságért kóvárog. Nem az egyház szent és magasabb érdekei itt az irányadók, hanem, hogy a nagyméltóságú miniszter észrevegye: Ime kegyelmes uram, egy alázatos szolgád áll előtted, most már észrevehetnél, ha eddig nem láttál meg.

Majd ha a keresztény elvek szempontjából s nem a miniszteri kegyek derengése, a liberálizmus, a modern felvilágosultság iránt való szertelen lelkesedés fogja a püspöki méltóság betöltését irányítani, akkor számíthatunk rá, hogy Krisztus Szíve szerint való főpásztorok ülnek a püspöki székekre.

UJDONSÁGOK.

— **Józsefnap** Alcsuthon. A József névnek Alcsuthon, s vele a magyar hazában három legkiválóbb viselőjére József, József Ágost és József Ferencz főhercegekre kérte az Ég áldását az alcsuthi udvari templomba hálaadó istentiszteletre egybegyűlt nagy és előkelő közönség. Jelen volt: a főhercegi tisztség, élükön Libits Adolf kir. udvari tanácsossal; a községi előjáróság, a tüzoltó-testület, zászlója alatt; az udvari személyzet, a m. kir. csendőrség, az iskolás gyermekek és a nép. Az ünnepi misét „Te Deum“ zárta be. Az ünnepeket, kik ez időszert még téli tartózkodási helyükön, Alcsuthól távol vannak, táviratilag üdvözölték. Az uradalom, a polgári község, a járási és hitközségek részéről, melyre meleg hangu köszönet érkezett.

— **A kereszt ügye.** Lapunk mult számában megemlékeztünk már róla, hogy a keresztény egyetemi ifjuság, katolikusok és nem katolikusok fel akarták magasztalni a keresztet azok után a meggyalázások után, a melyekben a gaz kezek azt részcsesítették. A dolog — igen természetesen — óriási port vert fel. A zsidó lapok egyértelműleg óriási patáliát csaptak a kereszt „meggyalázói“ ellen s szidják azt az éretlen egyetemi ifjuságot, a mely ily hazafiatlan (mert a zsidók a hazafiságot is árendába vették már) cselekedetre vetemedik s egy miniszteri óhaj előtt sem vágódik hasra, ha az a kereszt ellen irányul. A nem szorosan vett keresztény irányu lapokon kívül csupán a Magyarország, az Ugron-párt közlönye, a Hazánk, az agráriusok lapja emelte fel bátor szavát az egyetemi ifjak mellett. Ezek elismerik a kereszt jogát (a melyet különben még az egyetem zsidó női hallgatói sem vonnak kétségbe) s elismerik, hogy igenis az ifjuság tud még ideálokért lelkesedni, tud még hinni s nem adta még áruba lelkét a liberálizmus szolgáljarmába. — A keresztény egyetemi ifjuság tegnap nyilatkozatot bocsátott ki, a melyben a milyen férfias hang nyilatkozik, bizton engedni remélünk, hogy a keresztény magyar ifjuságban bizhatunk a lelkesedésükre egy szebb jövő alapjait rakhatjuk.

— **Eötvös Károly városunkban.** Eötvös Károly dr. orsz. képviselő ki tudalmi munkásságával az utóbbi időben az irói városban túlméltósága polcra emelkedett. f. hó 22-én este 7 órakor a Vörösmarty-kör helyiségében nagyvessé tart a felolvasást s az azt követő társaságórán nem körtagok is résztvehetnek. Mint halljuk, városunk hölgyei meglepetésben részesítik Eötvösben az író, a ki ha tévedéseit s magyon is szarvas hibáit levekőzi, méltán megérdemli a közönség érdeklődését.

— **Egyszeri jellegű ünnepély.** Az Erzsébet királyné emlékére építendő Örök Imádság templom Székesfehérvár város vidéki bizottsága a Kat kör és az V. honvédkerület zenekarának közreműködésével f. hó 23-án a cisztercizita rend főgimnáziumának dísztermében egyházi jellegű ünnepélyt rendez. Kezdeté d. u. fél 5 órakor. Jegyek: 2 koronáért ülőhely — 1 koronáért állóhelyre válthatók Szlávik Szegmond üzletében. Felülfizetések köszönettel fogadtataak. Műsor: *Megnyitó beszéd*, tartja Kéri Ferencz székesegyházi karkáplán, az Örökimádság templom-bizottság pénztárosa. 2. *Templomszentelés.* Unnepi nyitány Kéler Bélától. Előadja az V. ker. honvéd zenekarának egy része Fricsay Richárd karmester vezetése alatt. 3. *„Salvum fac regem“* három szólamu férfikarra szerző zenekisérlattal Reinecke Károly. Előadja a kath. kör ének- és az V. honvédkerület zenekara. 4. *Emmanuel (Velünk az Isten).* és a zene az ő szolgálatában. Értekezés, tartja Mayer Károly apátkanonok. 5. *Részletek* Rossini „Stabat mater“ című oratóriumából. Előadja a honvédzenekar. 6. Örök imádság, örök engesztelés. Alkalmi költemény, írta és szavalja Kalocsay Alán orsz. gyűl. képviselő, cz. r. áldozár. 7. *Üdvözlégy Mária.* Férfinégyes, magánkaral Kuntze K.-tól. Előadja a kath. kör énekkara dr. Kneifel Ferencz székesegyházi karnagy vezetése mellett.

— **Fejérmegyei és székesfehérvári női-munka kiállítás.** Örömmel konstatáljuk, hogy a Vörösmarty-kör által felvetett szép és üdvös eszme, városunk hölgyeinél fogékony talajra talált s ha ök hathatós támogatói lesznek a nem kis fáradságot igénylő munkának, hinnünk kell, hogy meg lesz, a mit első pillanatra alig hihihettünk: a női-munka kiállítás. A komoly törekvés észrevehető már a kezdet-kezdetén, nem tévoválnak, hanem ügybuzgalommal látnak a munkához. A rendező bizottság tegnap tartotta első ülését *Szűgyény Marich* Julia elnöklétével, a hölgyek, de főleg a pedagógusok nagy részvéte mellett. A társelnöki székét *Vértessy József* ügyvéd foglalta el. Hosszabb eszmecsere után határozatilag kimondatott, hogy: a kiállítás „Fejérmegyei és székesfehérvári női-munka kiállítás“ czimen még ez év november havának második felében fog megtartatni, a mihez képest a részvételi szándék f. év június hó 10-ig bejelentendő. A rendező bizottság már a közel jövőben társadalmi uton propagandát csinál az ügynek, kiegészíti magát vidéki tagokkal s ezzel egyidejűleg, illetve már ez üléséből kifolyólag felhívást bocsát ki a hatóságokhoz s az egyesekhez, a kik az ügy iránt érdeklődnek. *Vértessy József* indítványára egy e czélra kiküldött albizottság szabályzatot készít, mely a f. hó 29-én tartandó ülésen kerül tárgyalás alá. A kiállítás védnökéül gróf *Zichy Jenő* fog felkérteni. Ugyancsak ezen ülésből kifolyólag átiratot intéz a bizottság a megyei és városi törvényhatóságokhoz, hogy a szűkséghez mérten nyújtsanak anyagi támogatást.

— **Elhunyt képviselő.** A főváros előkelő körében nagy feltűnést keltett a napokban az a hír, hogy **Fidél Miklós** báró országgyűlési képviselő, Fejérvármegye és Székesfejérvár szab. kir. város volt főispánja néhány hete elhunyt budapesti lakásáról. A szárnnya nélt hirtelen a már évek óta római anyagi viszonyok között levő képviselő Amerikába utazott, a hóvá állítólag már meg is érkezett. Csaldája, hir szerint, a múlt héten utazott férje után.

— **Lajos József.** A székesfejérvári egyházmegye egyik legfrégibb és legazretetremeltembőbb tagja dőlt ki tegnap Lajos József nagyhantosi plebános személyében. 1820-ban született Vas megyében, Sombathelyen. 1849-ben szentelték fel fejéregyházmegyei áldozópapnak. Röviddel ezután a gróf Battyányi családhoz ment Polgárdira, hol az ifjú grófok nevelését vette át. 1855-ben Nagy-Hantosra került s azóta állandóan vezette kedves plebániája ügyeit. 1891-ben került esperessé és egyházmegyei tanfelügyelővé lett, 1898-ban a boldogult Steiner püspök pedig ezimzetes kanonokká nevezte ki a mindenki által tisztelt és szeretett Lajos bácsit. Mintaképe volt az igazi jó lelkipásztornak, a kinek féltett drága kincsét képezték az ő hívei. Sainte jellemző rája és híveire, hogy a nagy-hantosiak ugyszólván ismeretlenek a törvény előtt s a káromkodó szót ugyszólván hallani sem lehet a községben. Hosszabb idő óta szemüdjában szenvedett és súlyos természetű operációnak volt kénytelen magát alávetni, azon lassan-lassan keresztül végződött, midőn pár héttel ezelőtt infuenzabamajd tüdőgyuladása esett, a mi ki is oltotta a feláhatlen jó pap életét. Áldás és béke lengjen hamvai fölött.

— **Pénztárvizsgálat.** **Fidél Pál** báró főispán elnökletével négy napon át folyt a városi özszeesített pénztár évnegyedes vizsgálata. Örömmel jelezzük, hogy a tüzetes vizsgálat kedvező eredménnyel végződött, a mennyiben a főispán megelégedését nyilvánította a pénztári ügykezelés és rend telett.

— **Együtt a sirba.** A kik sok éven át együtt éltek búban és örömben, együtt szálltak a sirba is. Molnár Mihályné szül. Györki Katalin duna-pentelei asszony — mint onnan írják — hosszas betegségében a napokban felvette a haladokk szentségeit. A férj, Molnár Mihály teljes egészségben volt tanuja e ténykedésnek s ime mi történik? Még aznap este meghal a férj. A nehéz betegségben synylódó asszony bánatosan nézi, a mint élte gyámolítóját, a hirtelen elhunyt férjét ültöztetik, majd zokogva szóra fakad ajka: „En mióta beteg vagyok s mégis ő halt meg előbb!” Tovább folytatja a sirást, a körülállók nem tudják vigasztalni, nem tudják megnyugtanni, migem egy óra mulva siri csend szállja meg a szomorú tanyát, elnémul a zokszó s nem nyilik többé szóra az egy-napos, beteg özevgy ajka, kisenvedett ő is. A falu nagy részvétellel kísérte utolsó földi útján a hitveseket, a kik sok éven át együtt éltek búban és örömben, együtt szálltak a sirba is.

— **Iskolai tanulmányut.** A helybeli felső kereskedelmi iskola tanulmányutjának programja már megállapított. A tanulmányut a szégedi keresk. iskola tanulóival együtt a husvéti szünidőben fog megtartani a következő terv szerint: Márczius 29-én este 11:30 órákor indulás a gyorsvonaton Vllach (reggeli), Franzenfesten át Trientbe, megérkezés d. u. 3 órákor. Márczius 31. Dél előtt 8:45 pkor gyorsvonaton

indulás Veronán és Milánon át Genuába, megérkezés este 6:34 perczkor. Április 1. Dél előtt 10 órákor indulás Nizzába, megérkezés d. u. 4:15 pkor. Április 2. Nizza. A város nevezetességeinek megtekintése. Kirándulás a Rivierian lehetőleg Mentonáig. Április 3. Reggel 7:40 pkor indulás gyorsvonaton Marseillebe, megérkezés d. u. 1:27 pkor. A város megtekintése. Április 4. Marseille. A kikötő megtekintése külön hajón; a vánkkelzés megtekintése, a tőzsdé látogatás a tőzsdéi órákban, egy nagy bankház megtekintése a császári és kir. főkonzulátus által előre megállapított program szerint. Április 5. Reggel 6 órákor gyorsvonaton indulás Lyonba, megérkezés d. u. 1:50 pkor. Délután a város megtekintése. Április 6. D. e. selyem és egyéb gyárak látogatása. D. u. 3. órákor tovább utazás Genfba, megérkezés este 7:20 pkor. A város megtekintése. Április 7. Genf, Husvétvasárnap. Kegeletes megemlékezés a bold. emlékü Erzsébet királynővel. D. u. kirándulás a genfi tavon. Április 8. Reggel 7:5 pkor indulás gyorsvonaton, megérkezés Zürichbe 1:20 pkor. Séta a városban, a múgyetem és Tonhalle megtekintése. Április 9. Reggel 8:45 pkor indulás Romanshornon, Lindau át Münchenbe, megérkezés 5:4 pkor. Séta a városban. Április 10. München. D. e. a képtárak és a kir. palota, d. u. egy nagy sörgyár és a város nevezetességeinek megtekintése. Április 11. D. e. 9 órákor gyorsvonaton indulás Kufsteinon (ebéd), Insbruckon és Franzenfesten (vacsora) Székesfejérvárra, megérkezés április 12-én reggel 8:27 pkor.

— **Meghívó.** A székesfejérvári tóvárosi, szent Imre herczegről címzett róm. kath. kisdiedővő egyesület építő-bizottsága f. hó 24-én d. e. 11 órákor a városház tanácsstermében ülést tart, melyre az érdeklődőket ez uton is meghívja az elnökség.

— **No lám!** Ily czimen „kedvelt” lapjárunk, a Sz. H. ugyancsak felílt **Gerenday Gyula** rövidáru kereskedő feljelentésének s hamarosan megtalálta az okát, hogy „miért kerül a Ferencz József névnevében a kézimunka oly méregdrágába, ugyannya, miszerint maholnap oda szerényebb körülmények közt élő szülők nem is merik beiratni gyermekeiket.” Hát bizony az ilyen dolgokban nagyon üdvös volna bevárni a vizsgálatot, mert bizony ez esetben, mint illetékes helyről értesülünk, a jogos mellőztetés bosszu-szava szólt meg. **Gerenday Gyula** rövidáru kereskedésében vásároltak egy időben ugyanis az apácák, ámde — mint magunk is meggyőződöttünk — könyvelés dolgában egy kissé sántikálhat az üzlet, mert megtörtént, hogy bizonyos követelés 1897. év november hó 21-én megyenlített s mégis 1899. évi január hó 4-én ugyanaz a követelés egy kissé felszólva került az önzetlenül munkálkodó apácák elé, lévén 1:03 frt helyett 1:13 frt, 72 kr. helyett 80 kr. stb. Talán nem fog csodálkozni a t. lapjárunk, ha ilyenek után **Gerenday Gyula** utánjárása daczára is az apácák e helyütt a vásárlást beszüntették. Ez fáj **Gerenday** urnak! Hogy az apácák a most egyenesen a gyárosoktól szerzik be a szükséges, de főleg a helyben be nem szerethető czikkeket, e ténynél mi csak azon csodálkozunk, hogy ezt régebben meg nem tették. A ki pedig ismeri az apácák önzetlen, nemess valóban megfizethetlen munkásságát, undorral fordul el a vadtól, mely nyeresékedéssel iparkodik megbélyegezni egy védtelen női testületet. A vizsgálat ki fogja deríteni az igazságot, melyet majdan t. lapjárunk figyelembe ajánlunk.

— **Rendkívüli közgyűlés.** Fejérvármegye törvényhatósági bizottsága f. hó 23-án d. e. 11 órákor közgyűlést tart, mely alkalommal a martonvásári megyei árvalház szervezési szabályrendelet-tervezete fog tárgyalatni.

— **A gyónás útka.** N. községben történt, Fejérvármegye K. T. kisasszony meg a mult esztendőben a szomszédját, községbe ment kocsin. Hogyan történt, hogy nem ma sem tudja magának megmagyarázni, de utánaiból elvesztette aranyóráját. Kértelek, tudakozdátok a megtaláló után, szóval mindent elkövetek, hogy kézrekerítsék, a becületese megtaláló nem jeltkezzék. Így követhetett el a husvéti gyónások ideje, a midőn minden jóra való katolikus ember számadását csinál a lelkevel, földi és örök czéljával a lezárja egy év számadásait. Egy öreg anyóka kopogtatott be a kisasszonyhoz, elhozta az aranyóráját a melyet még a mult esztendőben megtalált s azóta magánál rejtgetett. Rejtgette volna még tovább is, de hát a gyónás alkalmával az igazságnal birto-kolt jószágokról igyis ugyis számot kell adni, a lekiatya pedig a visszatérítésre kötelezni fogja, vagy ellenkező esetben feloldozás nélkül távozat, a gyónatószéktől, hogy tovább czipelje öreg lelkén a könnyű aranyóra nehéz terhét. Tehát — az Isten ne vegye tőle panaszneven — de ő visszaadja. Es nagy megkönynybedéssel távozott, olyan boldognak érezte magát, hogy ismét nyugodtan imádkozhatik s közel a sirhoz, nem kénytelen elmélkedni arról, hogy egy hitvány óráért örök boldogságát fogja majd cserébe adni

— **Áthelyezés.** Az igazságügyminiszter **Andrády Antal** felső-őri kir. járásbíróági végrehajtót a helybeli kir. járásbíróshoz helyezte át.

— **Szökött katon.** **Mikovits András** a helybeli uhlánus ezredben szolgált mint közlegény. Sehogy sem tudott kibékülni a katonai fegyellemmel s visszavágyott abba a kis slávoniai faluba, a hol apja, **anyja**, testvérei, na meg szive választotta is őt aratták, a ki itt szép mondanom véradóját törleaztgeti. A búskomor katoná tegnap elhunyt a lakatnyából, a hol tűvé tették érte a ház minden részét, de biz élve nem került. A véletlen adata hatalom kezébe a szökött katonát. **Szeitl József** városi rendőr tegnap magánügyben Sukoron tartózkodott, a hol megpillantotta a kard nélkül ballagó katonát, s ki a hatalom üldözött látta a rendőrből s menekülni akart, de nem lehetett. Haza is jöttek mind a ketten s még este jelentkezett a parancsnokságnal a szökött katoná. Megbánta bűnét s indokul állítólag a hozta fel, hogy káplárja embertelenül bánt vele.

— **Halálozás.** Részvétellel vettük a gyász-hirt, hogy **Franke Albert** Lajos nyug. Duna gözhajózási állomásfőnök f. hó 19-én délután 5 órákor életének 81-ik évében meghalt. Az elhunyt ma d. 3 órákor helyezett **nyugalomra** az ev. ref. vallás szertartásai szerint.

— **Intő példa.** Tegnap temették el Csöszön **Simonyi Dániel** okl. mérnököt 87 éves korában. 60000 koronát meghaladó vagyonának örökösére a csöszói ev. ref. egyházat tette, a hol megkereszteltetett 1814-ben. De nem feledkezett meg a magyar közművelődési egyesületekről sem, mert ezeknek 2000 koronát, a mezőföldi ev. ref. lelkészi és tanítói gyámoldának 500-500 koronát, a dunaföldvári egyháznak 500 koronát hagyományozott. **Árvák** és unokák könnyei nem hulltak ravatalára, mégis megható volt a részvét nyilvánulása. A gyászének elhangzása után **Medgyasay Vincze** balaton-főkajári lelkész mondott szép beszédet és imát, méltatván az elhunyt érdemeit. A sirt **Miklós Géza** falu-battyányi lelkész áldotta meg s végül a templomban **Szabó Kálmán** soponyai lelkész tartott grünyörű tanítást. A gyászszertartást a tanítói énekhar akkordjai fejezték be.

— **A moóri gyilkosság áldozata.** Említést tettünk a minap arról a szörnyű tettről, a melyet **Moórott Negele** István követett el. midőn szomszédját **Nagy Antal** csupa félébenységből és irigységből agyonszurt. Az áldozat felesége még maga intézte férje temetését, de a szörnyű kép, férjének meggyilkolt holtteste folyton lelke előtt lebegett, úgy hogy rövidre rá be kellett ott szállítani a Szt. György kórházba, az örültek osztályába, a hol pár nap előtt, a halál megszabadította szörnyű kínjaitól.

— **A közigazgatási tanfolyam új tantárgyai.** A közig. tanfolyam hallgatóit most újabb tantárgyakkal terheli meg a belügyminiszter, a mely tárgyak nagyon praktikus természetűek, lévén a tüzőltők és mentés elsajátítása s ez a félvi órarendet 29 órával bővítette ki. Nagyon helyeselhető ez az intézkedés, mert a ki falu helyen látott már tüzesetet, az tudja, mily rendszertelenség uralgott s az oltók néha nagyobb kárt okoznak buzgalmukban, vagy félelmükben, mint a pusztító tűz. A mi pedig a mentést illeti, nagyon helyénvaló, hogy ott, a hol az orvost néha órájárásnyiról kell hozni, legyen legalább egy ember a faluban, a ki legszükségesebb első segílyt a szerencsétlenül jártaknak nyújthassa, míg az orvos megérkezik, nehogy a javasasszonyok müértü kezére kerüljön a sebesült ezután is, kik minden egyebet tudnak, csak gyógyítani, segílyt nyújtani nem.

— **Színházi hír.** Békefi (Szállér) István városi tisztviselő, ki fiatalabb éveiben ambícióval s szép sikerrel a szinipályán működött, legközelebb a városi színházban Lear király czimszerepében fellép. Az érdekes előadásra már most felhívjuk a közönség figyelmét.

— **A kard hatalma nagy** című, lapunk szombati számában megjelent közleményünkben kitolyólag tegnap megjelentek lapunk felelős szerkesztőjénél Farkas Imre hadnagy ur megbízottai s előadták, hogy a cikket Farkas Imre hadnagy ur állítása szerint téves információk alapján írtuk, a tényállás szerinte szóról-szóra ez:

„Folyó hó 15-én este, színházi előadás után Farkas Imre hadnagy a színház előtti utcásarkon állott, midőn egy előtte teljesen ismeretlen polgári egyén, egész testével nekimeve meglátta őt s minden bocsánatkérés nélkül tovább állott. Farkas hadnagy ezért rendreutasította a polgárt, ki erre gorombán visszaszólt. Farkas hadnagy erre a polgárt arezuláltotta s midon ez mellőle nem tágitva, őt goromba szavakkal tovább is illette, Farkas hadnagy végig vágott rajta kardjával; ezután a rendőrséghez ment s ott magát megnevezte.”

Mintán a vizsgálatot hivatalból ugys megindították ezen ügyben, teljesen feleslegesnek tartjuk annak igazságos befejezése előtt a dologhoz kommentárt fűzni.

— **Új telefon-előfizető.** A „Kölesönös népsegélyző egyesület” az itteni távbeszélő hálózat előfizetői közé 102. szám alatt bekapcsoltattott.

— **Ismét visszaélés.** Nem városban, hanem Veszprémben történt, az ottani betét és kölcsönkövetítő Egyesületnél. Krausz Manó (?) könyvvel volt szives megkárosítani az Egyesület igazgatóságát és törzsrésztvényeseit úgy, hogy a régi üzletek javára busás osztalékot adott, értékellen kötelezöket, mint értékkel bírókat mutatott ki s így történt, hogy akkor, a midőn más jóhírű pénzintézetek szegényen állottak, a bukó félben levő Egyesület pompás mérleget jelzett. A hiány pótolását a későbbi üzletek pénzből fedeztette. Most az igazgatóság, körülbelül harminczan, aztán pedig a mostani törzsrésztvényesek fedezhetik a körülbelül 70 ezer forintnyi hiányt.

— **Általánosan elismerik** úgy nálunk, mint külföldön, hogy a Mauthner-féle gazdasági és kerti magvak gyakran háromszor akkora termést adnak mint sok másféle magvak. Különösen impregnált csi-laggyű répmagjai ritkítják párnjukat és össze nem tévesztendők más utánzott hasonló védjegyű, de nem impregnált répmagokkal. A Mauthner-féle magok tehát felütcuhlatlanok és gazdáink csak helyesen cselekszenek, ha megzsükségletüket mindig Mauthner-féle magokkal fedezik.

— **Halálos elgázolás.** D.-Pentelén — mint ottani levelezőnk írja — f. hó 19-én az esti órákban megredítü szerencsétlenség történt. Farkas Imre pentelei gazda kocsin ment hazafelé a tanyáról, midőn a kocsin valami eltörött, a mitől a lovak megvadultak s örült vágatás-

ban rohantak tovább az uton. A fordulónál, a hol a perkátaí ut az eszé-ire dől, irtózatossikoly hasította át az esti esendet s a következő pillanatban már holtan terült el Gál József duna-pentelei lakos a vágató lovak nyomában. A kocsii fején ment keresztül s szörnyet halt. A fiatal 35 éves atyát négy árvája siratja.

— **Távirat-feladás éjjel.** A székesfejérvári 2. számú kir. posta-évi távirdahivatálnál (pályaudvar) folyó év február hó 1-től kezdve éjjel és nappal távirdaszolgálat tartatik s így a közönség táviratait az éjjeli órákban is feladhatja, ugyszintén az éjjel érkezett táviratok még az éj folyamán kézbesítettnek.

Színház.

Márcs. 19.

A *csigánybáró*, Strauss e kedves, kellemes, dallamos zenéjü régi jó operettjét láthattuk vizsont szinpadunkon, még pedig mint Mányai Aranka jutalomjátékát. Azon hiszemben mentünk ez estén színházba, hogy télt házban fogunk gyönyörködni, hiszen a jutalmazandó a társulat egyik kiváló tagja, a mi széphargu koloratour primadonnánk volt és a darabválasztás is jónak mondható, mintha hallottuk volna a régi jó operettek műsorra hozásának kívánalmát. Es mégis csodálkozva kellett tapasztalnunk a közönség rideg közönyét. A páholyok megteltek, azonban a földszint itt-ott volt népes. Pedig szép élvezetben és jó előadásban volt része a megjelent közönségnek. *Mányai Aranka* a Barankay szerepében csengő hangu kellemes énekével csakhamar tapsra ragadta a közönséget. Jó ismerősünk ő, nem egy kellemes estét szerzett már nekünk szép hangjával s mindenkor élvezettel s örömmel hallgattuk azt a kellemesen csengő tiszta messzó-soprán hangot, mely felett oly könnyedén és oly biztosan rendelkezik a mi primadonnánk. Mindig elismeréssel, sőt dicsérettel emlékezhetünk meg róla, de a mai estén különösen hangjánál volt. A darab énekszámait teljesen érvényre juttatta az ő biztos, finoman szinezett előadása. Az elismerésül nyert zajos taps, virágálvány, csokor és babérkoszoru csak csekély ellenértékül szolgálott annak a kellemes élvezetnek, melyben részünk volt az estén. *Halmayné Saffijáró* is ének tekintetében a legjobbat mondhatjuk csak, hangja tisztán csengett s dalai mindig tapsot arattak. *Arszéna* szerepében *Lévy Sárika* kedveskedett; nem hagyhatjuk említés nélkül *Szilágyi Etel* Cziprját sem. *Tisztay* elemében volt, *Ferenzy*, a toborzóval keltett erős tapsot.

Márcs. 20.

Márton, a holduló barát és Krajczerka, a megvadult szabó. E hosszú czim Costa Károly darabjának a czime. Német eredeti után került hozzánk. Bécsben állandó műsor-darab, nálunk azonban csak a városligeti szellös szinkörben tudott hosszabb ideig élni; a mi szinpadunkon aligha jut többet szóhoz. Ugylátszik az igazgató sem bizott benne, mert ámbár premier volt, mégis mérsékeltlen leszállított helyárok mellett kellett a nézőtörnek üresnek lennie. Hogy mi a darab tartalma? azt kérdé szives olvasó. Egy gondolat. Csendes jó akarattal és egy kis ártatlan csalással mindent jóvá lehet varázsolni, Márton barát is így tesz jót mindenfelé mindenkiel, gyógyít betegeket, kibékít haragos, féltékeny házastársakat, helyreállítja a megbomlott háziessendet és a többi; ezután pedig nyugodt lélekkel tartja a perselyit és

kér alamizsnát a szegények számára és közben — Uram boosáss — még coupletet is énekel. Mellette szerepel egy egymást kölcsönösen hűtlennek tartó és egy oly házaapár, a hol a nő viseli a kalapot, node Márton barát mindezt a rendes mederbe térrel vissza és befejezésül a boldog gerle párról énekel egy csinos román-czot. Szerep a darabban alig van. *Tisztay* jutott csak genreének megfelelő szerephez s mulatságos alakjával jóleső derültséget keltett. *Halmay* (Márton barát) szerepét elég jól elmondotta a sugó után, de fel ne csapjon valaha énekesnek. A döcögő előadás után a sugó volt legjobban elfáradva. (9)

Mintegy hat ezer darab, két éves gyökeres vessző jutányos áron eladó. A venni szándékozók Palotai-u. 16. sz. alatt tudakozódhatnak.

Hirdetmény.

Idsb. Almássy Ferencz örökösei önkéntes árverés alá bocsájtják a székesfejérvári 1015. sz. tjk. 4 sor 8361. hrsz. számú 6 drb. buza földet akár összességben vagy egyenkint.

A 607. sz. tjk. 1 sor 5715—5716. hrsz. számú szőlő 1 hold 1061 □ öl azaz 13 oktály 61 □ öl területü 3-ad éves ültetett szőlőt a Szélső-hegyen.

Az 1015. sz. tjkönyvben 13 sor 9409. hrsz. sárpentelei dülőben lévő 1 hold 1322 □ öl azaz 14 oktály és 122 □ öl területü szőlőt.

A 256. sz. tjkv Sz.-Mihály P. urhidai 1 sor 895—896. hrsz. számú 2 hold 01 □ öl azaz 16 oktály szőlőt.

Továbbá: A 607. sz. tjkönyvben 18 sor 10508 hrsz. számú rétét a csigás-dülőben 8 kat. hold 878 □ öl azaz 7 kaszáló rét nagysága egyenként 1954 □ öl.

A 607. sz. tjkönyvben 17 sor 3638/2. hrsz. 2 hold 1035 □ öl területü szántót a sárkánykúti dülőben.

Az 1015. sz. tjkönyvben 18 sor 8638/1 hrsz. 2 hold 1034 □ öl területü szántót a sárkánykúti dülőben.

Az 1015. sz. tjkönyvben 16 sor 12681. hrsz. számú vizes-rétet a Nyugati-dülőben 1409 □ öl nagyságu területet.

Ezen birtokok önkéntes árverése 1901. márczius 30-án délelőtt 9 órakor a városház nagytermében fog megtartatni.

A melyre az érdekelt felek, azaz árverezni óhajtók az árverésnél 10% bánatpénzt tartoznak letenni.

Székesfejérvár, 1901. márczius 19-én.

Almássy János.